

Kommunal – og moderniseringsdepartementet
Postboks 8129
Dep
0032 Oslo
Sak 14/3186

Høringssvar fra Valgforum – Forslag til endringer i Valgloven og valgforskriften

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i valgloven og valgforskriften.

Høringsutkastet foreslår to lovendringer:

1. Orientering om endringer i stemmekretsinnndelingen skal sendes sentral matrikkelenhet en (Kartverket) mot tidligere folkeregistermyndigheten.
2. Produksjon og utsending av valgkort overføres fra kommunen til departementet.

Valgforum er positiv til begge lovforslagene, og har følgende merknad til forslag til, endring av ansvar for produksjon og utsending av valgkort:

Produksjon og utsending av valgkort.

Ved valget i 2013 ble valgkortene sendt til velgerens bostedsadresse, og erfaringen i mange kommuner var at mange velgere ikke mottok valgkort, som følge av at de mottar posten på boligadressen men benytter postboks. Det anbefales at valgkortene sendes til velgerens postadresse.

Departementet vurderer om velgeren skal få valgkort elektronisk i tillegg på papir, eventuelt bare elektronisk for dem som er registrert i digitalt kontaktregister. Det anbefales at det i første omgang velges en løsning hvor velger får valgkort elektronisk i tillegg til på papir. Valgkortene forenkler stemmemottaket i valglokalene. For kommuner som har elektronisk avkryssing i manntallet, vil det være vesentlig at en enkelt kan skanne et elektronisk valgkort.

Departementet ber også om uttalelse på:

1. Standardisering av stemmeseddelen – universell utforming
2. Tiltak for å redusere for sent innkomne forhåndsstemmer
 - a. Forlenge fristen for å motta sent innkomne forhåndsstemmer
 - b. Avslutte forhåndsstemmeavgivningen tidligere
 - c. Endre valgforskriften ved at det blir krav om at forhåndsstemmer skal sendes hver dag de to siste ukene. Alle forhåndsstemmer skal sendes i egen forsendelseskonvolutt til kommunene.
 - d. Registrere antall for sent innkomne forhåndsstemmer i EVA for å få oversikt over omfanget.

Standardisering av stemmeseddelen.

Forslag til standardisering og universell utforming av stemmeseddelen er positivt, og det vurderes som vesentlig at utformingen av seddelen bidrar til å sikre hemmelig valg.

Et uropunkt er at økningen av høyden på stemmeseddelen med 2 cm, kan medføre at stemmeseddelkassetter som er i bruk i kommunene i dag, ikke lenger vil være funksjonelle med blindeskrift. Stemmeseddelen vil dekke over blindeskriften. Kommunene benytter en rekke ulike stemmeavlukker/stemmeseddelkassetter, ikke bare de nye universelt utformede.

Kommuner med mer enn 41 representanter til kommunestyre, og fylkeskommuner med mer enn 55 representanter til fylkestinget, må benytte en stemmeseddel med to falsar. Seddelen vil bli dyrere å produsere, ta lengre tid å skanne og i større grad føre til papirstopp. Dette får betydning for når valgoppjøret vil være klart. Dette forsterkes av at det ved kommunestyre og fylkestingsvalget det skal skannes stemmesedler for 2 valg.

Tiltak for å redusere antall for sent innkomne forhåndsstemmer.

Departementet viser til Samferdselsdepartementet vurderer å fremme forslag om at posten ikke skal samle inn og distribuere post på lørdager. I det lys anbefales det at fristen for å avgi forhåndsstemme heller avsluttes tidligere, enn at fristen for å motta sent innkomne forhåndsstemmer forlenges til kl. 16.00 tirsdag etter valget. Forlengelsen av fristen vil komplisere og forsinke valgoppjøret.

Forslaget om å sende forhåndsstemmene i egen forsendelseskonvolutt, og at det forskriftsfestes at forhåndsstemmene skal sendes hver dag de siste to ukene før valget, vurderes som positivt. Det vil fortsatt være en utfordring at kommunene mottar flest forhåndsstemmer de to siste dagene av forhåndsstemmegivningen.

Etablering av en rutine for registrering av for sent innkomne forhåndsstemmer i Eva vurderes som positivt og anbefales.

Det anbefales å forskriftsfeste at stemmer fra utlandet sendes daglig i hele stemmeperioden.

Kommentar til avslutning av forsøk med elektronisk stemmegivning

Valgforum konstaterer at mange av våre medlemmer (valgmedarbeidere) er skuffet over at forsøket med elektronisk stemmegivning er stoppet. Departementet har som mål å digitalisere kommunene, men unntaket ser ut til å være gjennomføring av valg. Innbyggerne i E-valgkommunene var fornøyd med tilbudet, og det rimelig å forvente at velgerne vil forvente at det finnes en slik en slik mulighet.

Et mulig tiltak på kort sikt er å legge til rette for E-valg i kontrollerte omgivelser under forhåndsstemmegivningen. E- valg kan også bidra til at antall for sent innkomne forhåndsstemmer reduseres.

Med vennlig hilsen
VALGFORUM

Elin Solberg
styreleder